

Trans-Atlantisch vliegen is voor mij hetzelfde als thuis-komen

Monique Corvers

De internationale ervaring die ik als artistiek leider van jeugdtheatergezelschap Het Filiaal heb opgedaan, heeft mijn ontwikkeling sterk beïnvloed. Vooral het trans-Atlantische contact was daarbij doorslaggevend. En dat was er al al vrij vlot. Terwijl Het Filiaal in Utrecht nog nauwelijks een poot had om op te staan, toerde onze productie *Captain Lindbergh's Ocean Flight* al vrolijk door de Verenigde Staten. Een aantal Amerikanen, die op uitnodiging van het 'US-NL Touring and Exchange Program' van het Theater Instituut Nederland in Nederland te gast waren, had ons zien spelen. Ze vonden het *great work* en daar gingen we. In Nederland was een publieksmaximum van 125 tot 150 destijds, in 1998, gangbaar bij een jeugdvoorstelling. Bij de contractonderhandelingen met de Amerikaanse partners uit Pennsylvania en Georgia ging het al snel over minimaal 500 tot 600 mensen. Ik vond dat nogal spannend maar wist meteen: dáár is de plek om het uit te proberen. Een typisch Amerikaanse stagemanager daagde me uit om als jonge regisseur helder en onbescheiden te formuleren wat ik wilde: 'You just tell me what your dream is, and I'll fix it for you.' We hadden geen idee wat we konden verwachten toen we in Georgia aankwamen, maar met relatief braaf publiek bleek het België in het groot te zijn.

Later heb ik als gastregisseur bij de Metro Theatre Company uit St. Louis intensiever kennisgemaakt met de mentaliteit van de Amerikanen. Repetities zijn zó effectief georganiseerd, dat de regisseur zich volledig kan concentreren op de voorstelling. De repetitieperiode is met vier weken en een werkweek van zes dagen kort, maar de strakke organisatie maakt het mogelijk daar het maximum uit te halen. Het was een eyeopener voor mij te ervaren hoe sterk je als regisseur gedragen – of ondermijnd – kunt worden door de context waarin je werkt. De productie heeft drie seizoenen lang door de VS gereisd, van Florida tot Vermont. Het gezelschap speelde soms voor een duizendkoppig publiek. Mij leek dat destijds te veel van het goede maar niet veel later speelde Het Filiaal zelf voor dit soort aantallen.

Nog geen vijf minuten nadat we, in 2005, op de internationale theaterbeurs IPAY in Cleveland de voorstelling *Baron Rabinovitsj* hadden gespeeld, stapte de programmeur van het familietheater op Broadway New York op mij af met haar 'calender' in de hand: 'When can you come?' De contacten op deze theaterbeurs leverden ons drie tournees op door de VS en Canada. Daar heb ik ontdekt dat ons muziektheaterwerk, ons specifieke 'handschrift', floreert in een grootschalig theater. Ik betwijfel zelfs of Het Filiaal ooit begonnen was aan de – tegenwoordig jaarlijkse – grote zaalvoorstellingen zonder die internationale ervaring.

Monique Corvers

is artistiek leider van muziektheater
Het Filiaal, jeugdgezelschap van
Midden-Nederland

Het buitenland bood ook de kans om langer op één plek te spelen, met als hoogtepunt de serie van enkele weken op Broadway. Elke dag dezelfde zaal, dezelfde techniek, het enige wat veranderde was het publiek. Ik dacht mijn voorstelling van haver tot gort te kennen. Maar juist door zo'n stabiele omgeving is de productie nog enorm gegroeid. Alsof je de voorstelling dan pas ziet in zijn volle potentie. In Nederland kom je aan dat aspect van je vak bijna niet toe.

Met *Baron Rabinovitsj* zijn we ook naar China gereisd: Macau en Hong Kong. Je eigen werk succes zien hebben in zo'n totaal andere omgeving levert genoeg adrenaline op voor een heel seizoen. En het is inspirerend te zien hoe in elke samenleving de ideeën over de omgang met kinderen zich in het jeugdtheater weerspiegelen.

Dankzij een *Second Steps*-subsidie via het Theater Instituut Nederland kon ik een werkbezoek brengen aan de twee grootste jeugdtheaterhuizen van Amerika, in Seattle en Minneapolis, om verder te praten over een gastregie.

Mijn nieuwste grotezaalproductie *Momo en de Tijdsparaders* is voortgekomen uit een workshop die ik in Minneapolis met Amerikaanse spelers en musici heb gedaan. En ik verwacht dat hij als *Momo and the Time Savers* zijn weg terug zal vinden over de oceaan. De Amerikaanse contacten hebben ertoe bijgedragen dat ik ook betrokken ben bij *Connecting Stories*, een interessant netwerk van een aantal theatermakers uit Nederland, de Verenigde Staten en Iran.

Componist Gábor Tarján, muzikaal leider van Het Filiaal, is een Engelstalige Canadees van Hongaarse komaf en mede door hem voelt trans-Atlantisch vliegen voor het gezelschap als thuiskomen. Nederland is een trendgevoelig land en het is zinnig om je internationaal te meten, om beter te voelen waar je staat en wat je waard bent. Bij Het Filiaal speelt mee dat de artistieke kern geen Hollandse pot is.

Het internationaal werken heeft me een ander perspectief gegeven op mijn werk, mijn ambitie en mijn context. Reizen voor werk is leuker dan op vakantie gaan. Met een enorme jetlag in een ver land helemaal ontdaan een leeg theater binnenlopen en ineens voelen dat je in al die vreemdheid bent thuisgekomen. Op zo'n moment besef ik met een schok hoeveel ik van mijn vak hou.